

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 66. — ŠTEV. 66. NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 19, 1924. — SREDA, 19. MARCA, 1924. VOLUME XXXII. — LFTNIK XXXII.

DRŽAVNI PRAVDNIK SE HOČE OPRATI

Državni pravdnik Daugherty je odgovoril na težke obdolžitve. — Rekel je, da mu je hotela ženska, ki ga je sedaj obtožila, prodati obtežilni material za \$150,000. Smith in Daugherty sta hotela profitirati \$180,000. — Danes bo zaslišan bivši tajnik governorja Whitmana.

Washington, D. C., 18. marca. — Senatski komitej, ki preiskuje uradno poslovanje gen. pravdnika Daughertyja, skuša dobiti nadaljni dokazilni material glede domnevanja zarote, da se vprizori po vsej deželi filme Dempsey-Carpentierjevega boja. Nadalje važne podatke pričakujejo od Williama A. Orra, prejšnjega tajnika bivšega governorja Whitmana iz New Yorka.

Medtem pa je izročil generalni pravdnik Daugherty predsedniku komiteja, Brookhartu, pismo, v katerem pravi, da hoče dokazati, da je bila Roxie Stinson pripravljena prodati dokazilni material proti njemu ter svoj molk za \$150,000. To ponudbo pa je baje generalni pravdnik odločno zavrnil.

Mrs. Stinson, ločena žena zamrlega Jesse Smitha, prijateljela Daughertyja, je podala pretekli teden senzacionalne izpovedi glede kupčije s filmi, iz katere sta skušala Smith in Daugherty izbiti \$180,000. Najbrž jo bo komitej še enkrat zaslišal, ker ni še zaključila svojih senzacionalnih izpovedi, ko je nastopila dva dni kot priča.

Spellazi, prejšnji agent, ki je potrdil izpovedi Holdridgea ter se baje sedaj nahaja v St. Louisu, je bil povabljen pred komitej. Jutri bo zaslišal komitej Williama Orra, prejšnjega tajnika governorja Whitmana, ki je bil imenovan kot stranka pri filmskem kontraktu in v nadaljnjem bodo zaslišani Muma, Tex Richard in drugi. Muma je bil povabljen, a danes se je razpravljalo o vprašanju brezskaznosti in mogoče bo dovedlo do tega, da Muma sploh ne bo zaslišan. Gastona Meansa in Roxie Stinson so obdržali v rezervi.

Senator Wheeler je izjavil danes: "Po mojem mnenju smo zaključno dokazali, da je obstajala zarota generalna pravdnika ter gospodov Urion, Quimby, Jap Muma in Willy Orr, da se kaže te slike po Združenih državah v absolutnem kršenju postave. Zadosti je dokazov, da se prepriča katerokoli poroto na svetu."

MEHIKANCA JE NAJEL, DA ANGLEŠKI MINISTR. PRED- JE UMORIL NJEGOVO ŽENO. SEDNIK JE PROSLAVLJAL IRCE.

Pueblo, Colo., 17. marca. — V Ogden, Utah, so našli v nekem kovčegu raznesarjeno truplo Mrs. Belle Janssen. Zaslišali so njene nega moža, ki je izpovedal, da je najel nekega Mehikancea, kateri jo je ubil, ko je klečala pri postelji in molila.

KER GA NI HOTELA ŽENA USLIŠATI, SE JE USMRTIL. VREME OVIRA VOJAŠKO AKCIJO V MAROKU.

Pred kratkim je zapustila Jamesa Wolfa žena ter odšla s svojim sinom k starišem v Croton. Wolf ji je večkrat pisal, naj se vrne, česar pa ni hotela storiti. Včeraj je izpil steklenico strupa. Par ur zatem je umrl v Bellevue bolnišnici.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se peton naše banke izvršujejo nanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Rasplošila na sadnje pošte in isplačuje "Poštni črkovni savod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš za hitre isplačila najugodnejša.

1000 Din.	\$13.40
2000 Din.	\$26.60
5000 Din.	\$66.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Rasplošila na sadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.70
300 lir	\$14.25
500 lir	\$23.25
1000 lir	\$45.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za podlaga, ki prinesejo manj kot 1000 dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; ta tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roko.

Glede isplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
28 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 627 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

NOVA PREISKAVA V WASHINGTONU.

V Washingtonu se vrši nešteto preiskav. Posebni senatski odbori preiskujejo petrolejski škandal, delovanje državnega pravdnika Daughertyja in razne druge stvari. Pred kratkim je bil osnovan poseben senatski odbor, ki preiskuje mednarodno carino. Slika nam predstavlja člane tega komiteja.

NAJET MORILEC JE UBIL ŽENSKO

Mož Belle Janssen je bil aretiran potem, ko so našli truplo njegove četrtne žene v kovčegu. — Priznal je svoj najnovejši zločin.

Pueblo, Cal., 18. marca. — Truplo ženske, katero so našli v Ogden, Utah, v kovčegu, je bilo danes identificirano kot truplo Mrs. Belle Janssen, katero je umoril neki mehiški bandit, ko je klečala pri molitvi. Bandit je dobil od moža umorjene \$150 za izvršenje krvavega dejanja in mrtna je bila ena štirih žensk, ki so bile poročene s Fred Janssenom. Vse te ženske so izginile na skrivnostnem način.

Janssen, ki je preje stanoval v Pittsburghu, je bil prijet v taksiju, šest milj od Puebla. Zaprl so ga v jetišnico. Pobežnil je iz Denverja, potem ko so našli truplo njegove četrtne žene s pretrganim vratom v kovčegu.

Janssen je nato pripovedoval detektivom, kako je najel Mehikancea, da umori njegovo ženo. Kot vzrok je navedel Janssen, da je bil prepričan, da bi ga ona sama umorila, če bi je preje ne spravil s sveta.

Rekel je, da ga je Mehikance poljubil na roko in čelo, ko mu je ponudil \$150. To pomenja, da je smatral Mehikance pogodbo kot obvezno.

Klečala je na tleh ter molila, — je pripovedoval. — Svoj mali rožni venec je držala v roki ter spuščala korale. Šel sem skozi kuhinjo in ona se je nahajala poleg stola, v svoji nočni srajci. Mehikance, katerega sem najel, da ji prereže vrat, je prišel na dvorišče ter posvetil z električno svetilko. To je bil signal in vedel sem, da je pripravljen. Šel sem na verando in ozadju ter govoril z Mehikanceom. Rekel sem mu, da je vse v redu in da lahko izvede svoje naročilo. Izjavil je, da je pripravljen, nakar sem šel noter. Odprl sem vrata. Moja žena je klečala poleg stola.

Šel sem mimo žene, ki je še molila ter šel v kuhinjo. Vedel sem, da bo umorjena ter nisem hotel tega videti. Mehikance je prišel noter ter umoril ženo. — Ne vem, s čim je ubil Mehikance mojo ženo. Mogoče se je poslužil noža. Odvedel me je na verando in tam sem mu dal bankovce za sto dolarjev ter enega za petdeset. Vrnil sem se v hišo ter pospravil. Nato sem šel spat in zjutraj sem šel v mesto ter najel ekspresmana, da pride po kovčeg. Prišel je po kovčeg in poslal ga v California. Pittsburgh, Pa., 18. marca.

BIVŠI KAZNJENEC JE PRIZNAL UMOR

Prejšnji kaznjeneц je baje izvršil strašne zločine. — Aretirali so ga v Batavia, v gorenjem delu države New York.

Rochester, N. Y., 18. marca. — John Vetovski, ki je baje paroliran kaznjeneц iz Clinton jetišnice v Dannemora, je soglasno s poročilom iz Batavije priznal tamošnji policiji, da je približno pred enim tednom umoril v Linden, nedaleč od tukaj, Mr. in Mrs. Thomas Whalley ter Mrs. George Morse.

Oblasti iz Tenessee okraja izjavljajo, da je Vetovski priznal, da je bil rop motiv zločina. Dotičnega dne je udril v hišo, a stopil mu je nasproti Whalley. Vetovski je takoj ustrelil starega moža.

Nato je priletela Mrs. Whalley, katero je tudi ustrelil. Sosed, Mrs. Morse, je prihitela, ker je čula strela in ker ni imel več patronov v svojem revolverju, jo je zločinec udaril po glavi z ročajem sekire. Padla je mrtva na tla. Nato je Vetovski potegnil navzdol vsa zagrinjala, zavlekel trupla v drugo sobo, jih pokril s preprogo ter nato zaniel požar, da pokrije sledove svojega groznega dejanja.

Italijanski monopol na rusko zunanjo trgovino.

Kot poroča londonski "Observer", italijansko-ruska trgovska pogodba dosedaj še ni bila ratificirana, ker hoče sovjetska vlada k konceptu, ki ga je sprejel Jordanski v Rimu pristaviti gotove spremembe in pojasnila, posebno radi klavuzle ki je dajala takorekoč Italiji monopol na rusko zunanjo trgovino. Ker je Anglija priznala SSSR, mora Italija stopiti v ozadje.

Detektivi, ki preiskujejo prejšnje življenje Fred Janssena, so ugotovili, da je bil poročen s tremi ženskami razven z ono, ki je bila umorjena v Coloradu. O teh treh ženskah ni najti nobenega sledu. Njegova prva žena, po imenu Rose, je bila zaposlena pri nekem zlatarju v Pittsburghu ter je šla z njim na zapad. Par let pozneje je prišel ter se poročil z neko May Koerner, katero je tudi odvedel na zapad. Par let pozneje je zopet prišel v Pittsburgh, a z neko drugo žensko in otrokom. Po daljši odsotnosti se je vrnil leta 1919 v Pittsburgh, kjer je vzel Ibabelo Stelzner, sedaj umorjeno. Ker ni mogoče najti nobenega sledu prvih žena Janssena, domneva policija, da so bile tudi te umorjene.

SMRT ŠTIRIH OSEB POSLEDICA OSVETE

Požigalec in morilec je skušal vzeti življenje prijatelja. — Po aretaciji je pokazal, kako je izvršil svoj naklep.

Družina štirih je bila uničena tekotom požara na istočni strani New Yorka, katerega je zaniel sosed, da se osveti nad možem, kateremu je pripisoval krivdo, da ga je zapustila njegova žena, s katero je živel v divjem zakonu.

Vazilij Verencuk, star osem in tideset let ter po poklicu pomivalec, je povedal policiji, da je on zaniel požar.

Žrtve osveteželnosti Verencuka so bili Stefan Kluba, star 37 let. Klubova žena Ana, stara osem in dvajset in oba otroka, Benjamin, pet let, in John, osem let. Družina je stanovala v najvišjem nadstropju petnadstropne hiše na 154 Ridge Street. Kluba se je ubil, ko je skočil skozi okno. Njegova žena in oba otroka pa so umrli v bolnici radi opeklin.

Verencuk je bil aretiran, ko je prišel z delavske posredovalnice na Bowery. Policiji ga je pokazal ujeti sosed Klubovih. Ko je bil aretiran, je imel v žepih dve steklenici jedovite tinkture ter brittev. Pojasnil je, da je nameraval izvršiti samomor v teku štiri in dvajsetih ur. Sum, da je on požigalec, je bil posledica njegovih izjav napram prijateljem, da namerava povzročiti smrt Klube.

Ko je stopil iz hiše na Ridge Street, kjer je pokazal policistom, kako je izvršil zločin, se je zbral zunaj že ljudska množica več kot tisoč ljudi, ki je skušala iztrgati morileca policiji. Policija je le s težavo preprečila to nakano.

Tekom neobičajne povesti, katero je pripovedoval požigalec so se nahajali odstavki, ki so kazali, da je bil celo v času, ko se je bal aretacije, njegov srd do pobegle žene tako velik, da ji je pisal pismo, v katerem je rekel, da je ona kriva tega zločina.

Verencuk se je opisal kot "bojaboječega moža". Kadar pa imam v sebi pijačo, me Bog zapusti. — Rekel je, da je prišel v to deželo pred dvanajstimi leti in da je pustil na Poljskem ženo in dva otroka, ki sta pa že odrasla. V Ameriki se je seznanil z Ano Baklaj. Tudi ona, je bila zaposlena kot pomivalka posodo. Pet let sta živela kot mož in žena v dotičnem poslopu na Ridge Street.

Pred par tedni, je rekel jetnik, pa mu je njegov sosed Kluba predstavljal nekega obiskovalca, po imenu Nik Brušaka. Ana Baklaj in tuje sta se takoj pričela zanimati drug za drugega. Verencuk je nato izvedel, da je Kluba

LIGA NARODOV PODPIRA AVSTRIJO

Komisar Lige Narodov je pojasnil vsem onim, ki krivizarajo avstrijski položaj, da temelji javno ogorčenje na napačnih informacijah. — Finančna kontrola bo prihodnje leto končana. — Zimmerman pravi, da noče postati generalni komisar Madžarske. — Sodelovanje pri rekonstrukcijskih načrtih.

Dunaj, Avstrija, 18. marca. — Vsled kampanje dunajskega časopisa, katero vodi proti generalnemu komisarju Zimmermannu, posebno v odsotnosti komisarja, je izdal slednji včeraj oficijelno ugotovilo, da nekoliko osvetli temni položaj v Avstriji glede učinkovanja Liginega posojila in posebno glede vprašanja mednarodne kontrole, glede katere je javno mnenje očividno napačno informirano. Vpliv opozicijskega časopisa je bil tak, da je postalo javno mnenje naravnost sovražno dr. Zimmermannu.

Generalni komisar, ki se je ravnokar vrnil s svojega potovanja v Pariz, London in Ženevo, je govoril v teh mestih z važnimi finančniki, ki se zanimajo za rekonstrukcijo Avstrije. Vsi ti so dali izraza svojemu zadovoljstvu radi odprave javnega deficita v Avstriji, vendar pa so bili v skrbeh radi prehitrega povečanja dohodkov ter nezmožnosti, da se omeji izdatke. Balo so se, da ne bo to proizvedlo stalno umernenega proračuna.

"Ti finančniki," je rekel Zimmerman, "so očividno trdi mnenja, da velikanski davki in pristojbine, posebno na Dunaju, ovirajo industrije in trgovino in to je slabo za zdrav ekonomski napredek."

Mr. Zimmerman je bil očividno presenečen, da je vzbudilo njegovo zadnje poročilo toliko nezaupanja, ker je le vzdržalo stališče Lige od pričetka rekonstrukcije v Avstriji. Glede skrčenja števila državnih uslužbencev ter uradnikov je bilo v zadnjem času dosti parlamentarne in politične opozicije, in isto velja glede naporov vlade, da uveljavi varčevanje tudi v drugih ozirih. Dr. Zimmerman je rekel, da je sam prevzel inicijativo, ko je naprosil svet Lige, naj uveljavi gotove modifikacije pri uveljavljanju števil, katere je bil določil svet Lige leta 1922.

Čuden nesporazum obstaja v mislih javnosti glede trajanja finančne kontrole. Kontrola bo avtomatično prenehala dne 1. januarja 1925 ter jo bo mogoče podaljšati le s privoljenjem avstrijske vlade. To mnenje prevladuje na Dunaju. Resnica v tej zadevi pa je, da je mogoče razveljaviti to kontrolo le vsled sklepa Liginega sveta.

Glede preostalega dela mednarodnega posojila ter njegove uporabe ni bilo sklenjeno še ničesar definitivnega, vendar pa je jasno, da se more to svoto uporabiti le pod kontrolo Lige.

Zimmerman pravi, da niti ne misli na to, da bi zapustil Avstrijo, kot se je pogosto trdilo v časopisju, in da tudi ne namerava postati generalni komisar za Madžarsko, mesto Mr. Hardinga.

V svojem oficijelnem ugotovilu na časopisje pravi komisar, da je en zastopnik avstrijske vlade glasoval za resolucijo Lige. To je dokaz, da se vlada ne de identificirati s časnikarskimi napadi na njega. Komisar je dal končno izraza svojemu upanju, da bo v bodoče mogoče koristno sodelovati pri rekonstrukcijskih načrtih.

TRIJE PREMOGARJI SO SE PONESREČILI

Ford City, Pa., 17. marca. — V majni, ki je last Equitable Gas Company, je eksplodiral plin. Trije premogarji so bili namestu ubiti, kakih deset pa težko poškodovanih.

NACIONALISTI SO ZMAGALI PRI POTSDAMSKIH VOLITVAH.

Berlin, Nemčija, 17. marca. — Pri volitvah v potsdamski občinski zbor so zmagali nacionalisti. Socijalisti in demokratje so bili popolnoma poraženi.

BIVŠI NEMŠKI KRONPRINC JE POSTAL AGENT.

London, Anglija, 17. marca. — Bivši nemški kronprinca se je lotil biznisa ter postal agent za poljedelske stroje. S svojo ženo in otroci se je preselil k svojemu bratu Ethelu Frideriku.

Posrečilo se mu je dobiti zastopstvo par nauglednejših nemških tavnar za poljedelske stroje.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V KIB. DRŽAVAH

